

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo

Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales,
Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas
Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares:
Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, M.DC.LXXXIX.

Cap. CLVIII. Legatum rei propriæ factum adeo est inutile, ut ne quidem
illius debeatur æstimatio legatario. ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98388)

Imò etiamsi importaret duntaxat modum, nihilominus cautio esset præstanda, quia hoc casu non differt modus à conditione: non enim propter conditionem, sed propter mentem testatoris requiritur cautio: *l. quibus diebus, §. fin. & ibi Bart. ff. de condit. & demonstr. Peregr. de fideic. art. 11. n. 121.*

4 Et 122. juncto n. 126.

Et licet aliqui DD. constituent differentiam inter hæredis institutionem, & legatum; tamen distinctio in hoc capite adhibenda est. Si enim agatur de legatis annuis, aut similibus, multiplicationem præstationis inducentibus, fructus debentur legatario pro illis annis, & temporibus, quibus paritum fuit conditioni; pro annis vero sequentibus, aut aliis quibus conditioni paritum non fuit, fructus non debentur. Si autem agatur de legatis, in quibus non fit distributio in annos, sed requiritur effectuatio, & perseverantia, tunc fructus amittuntur ab initio: ut explicat Peregr. loc. citat. & hæc distinctio colligitur ex Gratiano de cis. 3. n. 13. & 19. & ex decis. Rot. Romanæ in eadem causa, de qua per Gratian. quæ inferitur part. 4. divers. decis. 420. n. 1. & 2. & expresse determinat Mantica. de tacit. convent. lib. 14. tit. 42. n. 33. ubi dicit

5 † quod cautio Mutiana succedit loco implementi: & si hæres institutus, vel legatarius adversus huiusmodi cautionem fecerit, hæredis institutio, & legatum quoad omnes effectus reuocatur, ita ut fructus percepti restituendi sint: *l. cum filius, §. qui Mutianam, ff. de legat. 2.*

6 Neque obstat, quod agatur de conditione affirmativa: cum etiam hoc casu cautio præstanda sit; quia usque ad ultimum vitæ spiritum potest impleri, & implicitam habet negationem, quod prius sit non satisfecerit, ideo adimpleri debet ante emolumentum: Mantica lib. 2. tit. 42. n. 28. Rot. decis. 225. n. 6. part. 2. divers. & quod in omnibus conditionibus etiam affirmatiuis, perseverantiam habentibus usque ad ultimum vitæ spiritum cautioni locus sit, tradit Gratian. d. decis. 3. n. 3. Marta loco cit. n. 55.

7 Imò in omnibus casibus, in quibus affirmativa non potest bene impleri nisi cauendo, præstari debet cautio, quæ licet non sit Mutiana, est tamen ad similitudinem Mutianæ: ut dicit Galgancet. de condit. & demonstr. part. 2. c. 6. q. 6. num. 3. in fin. vers. & quando affirmativa, Simon de Præc. de interpret. ult. volunt. lib. 5. interp. 2. dub. 1. n. 28. fol. mibi 475. etiamsi dispositio esset modalis tantum, ut per eundem Galgancetum d. q. 6. n. 14. & 15.

8 Et præmissa procedunt etiamsi agatur de modo, vel conditione mixta, quæ partim dependeat ex voluntate legatarii, partim ex voluntate alterius Tertii: quando conditio non adimpletur ex culpa legatarii, prout continget si dicta legataria recuset, vel differat adimplere quod adimplere debet, postquam ille Tertius pro parte sua adimplevit, aut adimplere paratus est, tunc enim legataria priuanda erit emolumento. Galgancet. part. 2. c. 6. q. 1. n. 77. vers. si verò modus mixtus.

9 Et hoc casu contra legatariam adimplere recusantem, duo erunt prodita remedia. Primum erit actio ex testamento, ut modus, vel conditio impleatur. Secundum, actio ad priuationem legati, quamvis illud legataria jam consecuta fuisset: Galgancet. de condit. part. 2. c. 3. q. 7. n. 21. & n. 12.

10 Et legataria agens ad legatum, non adimpleta conditione, repellenda est à limine iudicii, cum illa exceptio, *Tu non cavisti de modo, vel conditione implenda*, impediatur litis ingressum, neque admitrendi sine articulo, aut petitione dictæ legatarie: *l. si tibi legat.*

Sanlegerii quæst. & resol. civil. T. I. P. II.

to, ff. de legat. 3. ibi, negandam tibi actionem si non caveris, & tradit Nevizan. cons. 55. m. 3.

CAPUT CLVIII.

Legatum rei propriæ factum adeo est inutile, ut ne quidem illius debeatur æstimatio legatario: nec similiter in legato rei quam testator illi jam inter vivos donaverat. Utum nullo existente legato, annuletur etiam onus legato adjectum. Reditus extantes utrum transeant ad hæredes donatoris, qui sibi fructus bonorum donatorum reservavit. Si donator mobilia suæ dispositioni reservaverit, utrum contineantur pecuniæ: Et reservatis localibus, utrum vestes reservatæ censcantur.

S V M M A R I U M.

- 1 Legatum inutile est, si jam testator rem legatam inter vivos donasset eidem legatario.
- 2 Duo tituli lucrativi circa eandem rem concurrere non possunt.
- 3 Ampliatur, ut ne quidem in legato rei jam donatæ debeatur æstimatio.
- 4 Nullo existente legato, censentur nulla onera, & gravamina illi adjecta.
- 5 In his quæ pro non scriptis sunt, onus adjectum etiam pro non scripto habetur.
- 6 Translatio legati debet intelligi facta cum suo onere.
- 7 Fallit quando translatio est inutilis, veluti si gravamen fuisset impostum super re jam donatæ.
- 8 Pensiones, & redditus maturari extantes, & non reservati, spectant ad donatarium universalem, qui fructus sibi reservavit.
- 9 Limitatur, ut locum non habeat quando donator verbis amplissimis omnia bona presentia, & futura tempore mortis donavit, quibusdam exceptis: quia tunc fructus spectant ad donatarium universalem, si exacti non fuerint.
- 10 In reservatione bonorum certi loci non veniunt debita.
- 11 Item nec fructus à solo separati continentur in reservatione mobilium.
- 12 Mobiliu domus reservatio non continet pecuniam destinatam ad expendendum.
- 13 In dubio pecunia non venit appellatione mobilium.
- 14 Ex communi usu loquendi in Gallia, utrum & quando pecunia veniat appellatione mobilium, & quid iudicetur hæc in re apud Gallos.
- 15 Localium appellatione vestes de jure continentur.
- 16 Qui vult appellatione localium vestes non comprehendendi, debet probare super hoc communem usum loquendi, tunc enim vestes non continentur sub reservatione localium facta per donantem.

Super dispositionibus factis per matrem in fauore unius ex filiis, variæ oriuntur difficultates. Et primò quidem utrum debeatur æstimatio prædiorum legatorum per matrem filio, cum videatur illi legata res propria ipsius, attentæ donatione universali antea facta per ipsam testatricem, cum de jure supponatur, rei propriæ legatæ æstimationem non deberi.

Secundò, utrum castro, & annullato legato facto dictæ filie, censeatur etiam reuocatum onus usufructus relicti alicui Tertio, & substitutionem appositam ad onus dicti legatarii.

M

Uus

134 Petri Francisci de Tonduti Sanlegerii,

usufructus relicti alicui Tertio, & substitutionum appositionum ad onus dicti legatarii.

Tertio dubitatur, utrum arreagia pensionum nondum exacta, spectent ad donatarium, vel ad heredem.

Quarto, utrum appellatione mobilium reservationum per donatricem veniant pecunia, utensilia, domus, vestimenta; & generaliter quae in dicta reservatione comprehendantur.

- 1 Ad primam quaestionem, sicut & ad omnes alias, resolutum fuit, dictum filium non posse duplici iure possidere eadem bona, nempe tam virtute donationis, quam in vim legati; & cum duo tituli lucrativi simul concurrere non possint; textus est in §. sed si rem legatarii, Instit. de legat. l. proprias 13. C. cod. tit. l. nunt. 21. §. 1. ff. de leg. 3. l. Marcius, §. duobus, ff. de leg. 2. & ibi Bart. n. 13. Castrensis & Imolides Castrensis, in l. Iulianus, §. si fundum, ff. de act. empt. Gomez. lib. 1. resol. c. 12. n. 38. circa medium, Fontanell. de pact. nupt. claus. §. gloss. 8. part. 14. n. 41. & seq.

- 3 Adeo ut ne hoc quidem casu aestimatio debeatur, ut nominatim cauetur in d. §. sed si rem legatarii, Instit. de legat. in illis verbis, & licet aliter uerum eam, non debetur, nec ipsa res, nec aestimatio ejus. Fontanell. d. gl. 8. p. 14. n. 46. ea ratione, quia dum agitur de re, quae ad oculum demonstrari potest, duae causae lucrativae concurrere non possunt: Bart. d. §. duobus, n. 17.

Quod autem uterque titulus sit lucrativus, non est dubitandum; cum agatur de donatione facta contemplatione matrimonii per eam, quae dotare non tenebatur: quia ad inspiciendum utrum titulus sit lucrativus, vel onerosus, inspicere debet persona donatarii, qui nihil dat de suo, sed lucrum ex donatione capit: Mangil. de impur. q. 10. num. 17. & 18. Addit. ad Burat. decis. 75. n. 10.

Ergo concluditur dictum legatum esse inutile, neque illius aestimationem deberi: Cancr. lib. 3. c. 10. de legat. n. 257. vers. tunc. Marlescot. lib. 2. var. resol. c. 105. n. 5.

- 4 Secundum respondetur paucis, nullo existente legato principali, censeri etiam nulla onera legato adiecta. Quod praesertim locum habere debet, quia testatrix in Codicillis, verbis amplissimis declaravit se dictum legatum annullare, & reuocare, & velle esse nullum; & invalidum, perinde ac si nunquam factum aut scriptum fuisset: facit text. in l. fideicommissum 81. ff. de leg. 1. & Et in pro non scriptis, deficiente legato deficit onus: Peregr. de fideic. art. 16. n. 80.

- 6 Neque obstat si dicatur, legatum factum vni ex liberis censeri translatum cum suo onere in istum legatarium, juxta notata per Mant. de consuet. lib. 12. tit. 3. n. 3. l. si adimendo, ff. de adim. legat. Surd. decis. 38. n. 9. ubi deciditur, adempto legato, fideicommissum illi impositum remanere, si non fuerit reuocatum.

- 7 Quia translatio est inutilis, cum facta fuerit in Dominium donatarium de rebus quae ad ipsum iure domini pertinebant, ut supra ostensum fuit, & super quibus testatrix nullum gravamen imponere poterat post perfectam donationem: l. perfecta donatio, C. de donationib. qua sub modo: Menoch. de praesumpt. lib. 4. praesumpt. 174. n. 18. & n. 5.

- 8 Ad tertiam quaestionem respondetur, quod arreagia pensionum nondum exacta, pertinent ad donatarium omnium bonorum, demptis tamen fructibus reservationis: quia donatrix de illis in vita, & in morte disponere poterat, & testari; & ideo fructus debiti, & reservati, extantes tempore mortis, ex veriori sententia, & receptiori non pertinent ad donatarium, sed ad heredem. Surd. conf. 73. n. 110. Gabriel. conf. 139. n. 2. vol. 1. Mant. de tacit. lib. 3. tit. 32. n. 8. & 11. Peguer. 9 decis. 140. n. 2. Franch. decis. 168. n. 3. & 10. & Quod

intelligi, nisi verba donationis essent adeo ampla, & generalia, ut omnes istos fructus, seu redditus non exactos in donatione comprehendi voluisset, ex Vincent. de Franch. d. decis. 168. in fin. vers. sed non amplissimis clausulis. Capyc. Larr. decis. 44. n. 10. m. 1. & n. 21. & ita nuper iudicavit Senatus Tolosanus.

Ad quartam respondetur primo, debita non contineri in dicta reservatione, quia loco non circumferuntur: Grassi. in §. legatum, q. 19. n. 4.

Secundo, in reservatione mobilium continentur fructus à solo separati: Peregr. de fideic. art. 13. n. 4.

Tertio, quod attinet ad pecuniam, magna est inter Doctores controversia, ut patet ex notata per Menoch. lib. 4. praesumpt. 138. ubi distinguit, utrum agatur de pecunia quae in arca reposita est casu praedicti, & hoc casu vult appellatione mobilium talem pecuniam contineri; an vero agatur de pecunia reposita in arca ad hoc ut expendatur, hoc casu si facta fuerit mentio mobilium domus, pecunia non continetur in reservatione, quia non potest dici quod talis pecunia sit de mobilibus, ut notat n. 8. post plures ab eo citatos.

Quod extendit ibidem, n. 12. si dubium sit, utrum pecunia sit reposita in arca, ut ibi esset loco praedicti, vel ut impenderetur: non in dubio, nam praesumitur quod talis pecunia continetur appellatione mobilium domus: Mant. de consuet. lib. 3. tit. 3. n. 4.

Sed haec distinctio procedit secundum iuramentum. Verum aliud dicendum est, si fiat commentum usu loquendi in Gallia, de quo testatur Oliva. conf. 219. & facile probatur quod talis sit usus loquendi in his partibus, quod appellatione des mobilis de maison, non contineatur pecunia, ut docet ibi. Menoch. d. praesumpt. 138. n. 14. imò juxta Gallicum sermonem, mobilium appellatione sola continentur suppellectilia, comme les sieges, lits, avec leurs garnitures, les tables, la vaisselle, chandeliers, vaisselles, & armoires, l. suppellectilia legata 3. in prin. ff. de legat. l. legata: & ideo fuit aliàs didum in Curia Tolosana, appellatione des mobilis, pecuniam juxta Gallicum sermonem minime contineri: Maynard. lib. 6. c. 7. n. 2. & 3. Unde nec refert hac reservatione comprehendi, imò ad donationem pertinere verius est, cum non veniant appellatione suppellectilis: Mant. de consuet. lib. 6. tit. 3. n. 12.

Quarto, quoad reservationem iocalium, non debetur specialis consuetudo circa modum loquendi, verum est, vestes etiam feticas, & festinas in reservatione contineri, quando reservatio non potest aliis intelligi, ut declarat Mant. de consuet. lib. 3. n. 23. vers. item si testator legaverit, post Purpurat. conf. 452. sed in casu nostro ratio allegata per Mant. & per Purpuratum, locum habere non potest.

Et propterea probanda erit notoria consuetudo, quae iocalium nomine, vestes continentur solent; imò semper in pactis matrimonialibus solet distinctio inter vestes, & iocalia, dum citant Robes, Bagues, & Joyaux. Unde sequitur vestes per communem loquendi modum, non pertinere ad heredes, nec sub reservatione contineri, ut docet Purpurat. d. consil. 452. n. 6. vers. nec dicitur.

CAPUT CLIX.

De emptore qui promittit pretium impendere in solutionem census annui, illiusque extinguere tempore conventionis, si teneatur ad augmentum moneatur, si pervenies post diem destinare solutionem.